

Begärande om yttrande

Tjänstemannasvar – ej styrelseärende

Ärende DNR BRG: **0030/23**

Handläggare: Maria Strömberg, Chef Kluster & Innovation

Telefon: 0707-612373

E-post: maria.stromberg@businessregion.se

Remiss i ärende KN2023/02708: EU-kommissionens förslag till förordning om netto-nollindustrin – Net Zero Industry Act

Göteborg Stad har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och har gett Business Region Göteborg i uppdrag att svara för stadens räkning med specifik input från Göteborg Energi – se bilaga 1

(Både Business Region Göteborg och Göteborg Energi är helägda av Göteborg Stad).

Göteborg avgränsar sitt yttrande till förutsättningar för näringslivsutveckling, inkl etableringsprocesser samt energisystem-integration.

Göteborg Stads ställningstagande

Göteborg Stad delar ambitionerna med Europeiska kommissionens ”Förslag till förordning om netto-noll industrin – Net Zero Industry Act”, men har några synpunkter på delar som behöver förtydligas eller utvecklas.

Göteborg Stad vill lämna synpunkter kring;

- Nationellt och lokalt anpassade tillståndsprocesser
- Vikten av att de svenska myndigheterna har förmåga och vilja att förändra för att snabba på tillståndsprocesser
- Ökad klimatpåverkan för att ”ta hem produktionen” till Europa
- Avsaknad av strategi för att värdera klimatnytta
- Vikten av att inkludera kompetensförsörjning och satsningar i förordningen
- Vikten av kopplingen till offentlig upphandling som verktyg för att snabba på omställningen
- Vikten av att inkludera fjärrvärme och fjärrkyla i de utpekade teknologierna för energisystemet i förordningen

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

Göteborg Stads övergripande synpunkter

Göteborg Stad delar och välkomnar EU-kommissionens ambitioner att öka den inhemska produktionen av komponenter för förnybar energi genom att förkorta tillståndsprocesser för etableringar som bidrar till att skynda på omställning med kraftigt minskade växthusgasutsläpp och samtidigt skapa förutsättningar för gröna jobb i Europa.

Takten i omställningen behöver öka för att klara målet i Parisavtalet. För att det ska hända behövs nya sätt att leda och styra omställningen. Samverkan med näringslivet är en nyckel för en snabbare och innovation- och utmaningsdriven klimatomställning i städerna och gränsöverskridande samarbeten.

Förslaget ligger väl i linje med målsättningarna i både den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland (RUS 2021-2030) och målsättningarna i Göteborg Stads styrande Miljö- och Klimatprogram, med så nära 0 CO₂ utsläpp som möjligt, samt det Näringslivsstrategiska programmet där målet är att skapa 120.000 nya jobb till 2035. Göteborg Stad anser att dessa mål går att förena och att förslaget till förordning på europeisk nivå kan bidra till att snabba på utvecklingen även lokalt.

Göteborg Stad anser att kommissionens förslag till förordning, som omfattar och strävar efter snabbare tillståndsprocesser för etableringar av företag och industrier, bidrar till starkare värdekedjor samt starkare europeisk innovations- och konkurrenskraft. Vilket innebär möjligheter för ekonomisk tillväxt och nya, gröna arbetstillfällen även på regional och lokal nivå.

Innovationskraften i Göteborg och Västsverige är redan hög, den tredje högsta i Europa med 34% av de samlade svenska FoU investeringarna, och ambitionen är starkt att öka än mer i samverkan mellan det offentliga, näringslivet och akademien. I samband med stora etableringar i staden sker redan en omfattande samverkan mellan dessa aktörer för att skapa attraktivitet och för att korta ledtiderna för företagen med intresse att investera och skapa ett stort antal gröna arbetstillfällen.

Göteborg Stads särskilda synpunkter

Även om Göteborg Stad instämmer med förordningens ambitioner att skapa europeiska mål behöver tillståndsprocesserna fortsätta att vara anpassade till medlemsstaterna, regionerna och kommunernas förutsättningar för att skynda på dessa. **Det är därför av största vikt att Sveriges lagstiftare, myndigheter och andra offentliga instanser har förmåga och vilja att skapa ett förutsägningsbart och förenklat regelverk, kraftsamla kring investeringar, göra omfattande kompetensförsörjningssatsningar och därigenom ställa om i samma takt som resten av Europa i enlighet med de förslag som anges förordningen. Om inte riskerar svenska företag att hamna på efterkälke och tappa i konkurrenskraft.** Sverige har under lång tid ansetts ligga i framkant i den gröna omställningen, och har ett näringsliv som är världsledande inom en rad miljöteknikområden med FoU investeringar som toppar globala rankingar. För att

investeringsviljan ska finnas kvar behöver hinder undanröjas för att snabba på processerna vid etableringar och i samband med uppskalning och därigenom marknadsutveckling.

Göteborg Stad ser positivt på en ökad nationell koordinering mellan myndigheter för tillståndprocesser, men **etableringsprocesserna måste ledas av den lokala/regionala nivån**, tex Business Region Göteborg (Göteborg Stads näringslivskontor och etableringsfunktion), där etableringen sker och som har den nära dialogen med kunderna, dvs näringslivet som investerar.

Trots höga ambitioner i förordningen är frågan om det kommer att räcka i den globala konkurrensen med tex IRA för den amerikanska marknaden. Göteborg Stad ser en risk att förordningen överskattar så väl förutsättningarna som potentialen med att flytta hem produktion och bli självförsörjande i Europa på de utpekade teknologierna. Sett ur ett klimatperspektiv tar förordningen inte upp hur utbyggnaden av industrin i Europa för att tillhandahålla de utpekade net-zero teknologierna påverkar de sammanlagda utsläppsnivåerna i Unionen.

Uppvärmning och kylning står idag för 40% av unionens energiförbrukning. Särskilt fokus måste därför läggas på denna sektor. Fjärrvärme och fjärrkyla ger resurseffektiv distribution av termisk restenergi genom sektorskoppling med stora energiförbrukare eller från produktion baserad på förnybara bränslen eller avfall. I Sverige kommer hälften av all uppvärmning från fjärrvärme och för flerbostadshus är andelen omkring 90 %. Endast 1% fossilt bränsle tillförs i produktionen. **För att i högre grad möjliggöra skapandet av ett effektivt energisystem anser Göteborg Stad att fjärrvärme och fjärrkyla behöver pekas ut som strategisk nettonoll-teknologi i förordningen.**

Förtydligande behövs också om innovationsprojekt är prioriterade och blir godkända för finansiellt stöd, eller om stödet endast riktas till faktiskt produktion av netto-noll-industrier och teknik. **Göteborg Stad ser gränsöverskridande innovationsprojekt som nödvändiga för att tillvarata potentialen i netto-noll-tekniken och skala upp realiseringar.**

Göteborg Stad saknar i förordningen **en strategi för hur klimatnyttan med olika tekniker ska värderas i förhållande till varandra**. Vilket är bäst ur ett klimatperspektiv att satsa på och var i Europa för att nå största möjliga effekt?

Som en offentlig aktör som upphandlar för många miljarder per år ser Göteborg Stad att det **saknas en hänvisning till hur offentlig upphandling kan användas som verktyg för att driva på omställningen** och hur eventuella Union-övergripande regelverksförändringar inom området kan underlätta omställningen. Här ser Göteborg Stad stora möjligheter för att driva på omställningen med effekt både för samhället och näringslivet. Förordningen ger endast övergripande vägledning kring hur strategiska nettonoll-teknologier ekonomiskt skall premieras vilket medför att utbyggnad riskerar stagnera i avvaktan på att formerna för offentlig upphandling av de olika teknologierna utarbetas i de enskilda medlemsländerna. Harmonisering, långsiktighet, ekonomisk riskreducering samt kostnadseffektivitet inom EU måste eftersträvas. Därför behöver detaljerna för upphandling av nettonoll-teknologier konkretiseras skyndsamt för att inte förlora dyrbar tid i att uppnå klimatomställningen.

En förutsättning att lyckas med förordningen är kompetensförsörjning, att det finns tillgång till relevant kompetens. Därför är det positivt att det finns en så stor ambition gällande satsningar inom kompetensområdet. För att lyckas vill Göteborg Stad särskilt lyfta fram vikten av att länderna hjälps åt att säkra kvaliteten och utveckla utbildningsinnehåll i takt med den snabba innovationsutvecklingen och efter näringslivets behov. Alla insatser som stärker rörligheten av kvalificerad arbetskraft är till stort gagn för näringslivet. Vidare är det positivt att det finns en ambition att underlätta för europeiska yrkesprofiler för nyckelyrken.

Göteborg 2023-05-04

Patrik Andersson

VD, Business Region Göteborg AB

Bilaga 1 – Särskild skrivning Göteborg Energi AB

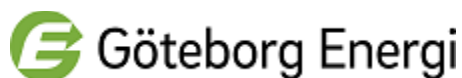
Diarienummer
10-2023-0635

Vårt datum/Our date
2023-04-06

Vår referens/Our reference
Christofer Åslund

Ert datum/Your date
2023-03-29

Er referens/Your reference
0368/23

Göteborg Energis synpunkter på EU-kommissionens förslag till förordning om netto-nollindustrin – Net Zero Industry Act

Göteborg Energi ställer sig positiv till EU:s ambition om att påskynda omställningen till ett klimatneutralt samhälle.

Här följer bolagets synpunkter på föreslagen förordning Net Zero Industry Act (NZIA).

NZIA bör i högre grad stödja EU:s strategi om energisystem-integration samt de nya målen för energieffektivitet genom att annexet som beskriver netto-noll teknologier kompletteras med ytterligare områden med potential att bidra till nettonollmålet.

Uppvärmning och kylning står idag för 40% av unionens energiförbrukning. Särskilt fokus måste därför läggas på denna sektor. Fjärrvärme och fjärrkyla ger resurseffektiv distribution av termisk restenergi genom sektorskoppling med stora energiförbrukare eller från produktion baserad på förnybara bränslen eller avfall. I Sverige kommer hälften av all uppvärmning från fjärrvärme och för flerbostadshus är andelen omkring 90 %. Endast 1% fossilt bränsle tillförs i produktionen. För att i högre grad möjliggöra skapandet av ett effektivt energisystem behöver fjärrvärme och fjärrkyla pekas ut som strategisk nettonollteknologi i NZIA.

Teknologi för energieffektivisering spelar en viktig roll för att uppnå målet om nettonollutsläpp och bör därför också lyftas fram som strategisk nettonollteknologi.

I takt med att andra lovande teknologier uppnår mogen fas bör förordningen ges möjlighet att tillföras NZIA.

Många stora investeringar i olika utvecklingsfaser är under planering i EU. Snabbare och mer förutsägbara tillståndsprocesser för att etablera dessa projekt är en viktig parameter bland flera som NZIA skapar bättre förutsättningar för. Den mest kritiska parametern för realisering är dock de ekonomiska förutsättningarna och risknivån i att investera i delvis omogna marknader i ett energisystem som är under stor förändring. NZIA ger endast övergripande vägledning kring hur strategiska nettonoll-teknologier ekonomiskt skall premieras vilket medför att utbyggnad riskerar stagnera i avvaktan på att formerna för offentlig upphandling av de olika teknologierna utarbetas i de enskilda medlemsländerna. Harmonisering, långsiktighet, ekonomisk riskreducering samt kostnadseffektivitet inom EU måste eftersträvas. Därför behöver detaljerna för upphandling av nettonoll-teknologier konkretiseras skyndsamt för att inte förlora dyrbar tid i att uppnå klimatmålet.

Göteborg som ovan

GÖTEBORG ENERGI AB

Per-Anders Gustafsson, VD